

Doorzoek handboek Proces Handhaving

[Toon meer velden](#)

[Wis filters](#)

Proces Handhaving

Beslissen

Je ontvangt een zaak waarin je collega de objectieve verwijtbaarheid heeft vastgesteld.

Op basis van het onderzoek en de feitenverzameling uit het boeterapport [1] kan de handhavingsdeskundige:

- de uitkeringssystemen muteren;
- de voornemen boetebrief schrijven;
- de voornemen boetebrief samen met het boeterapport naar de cliënt sturen;
Omdat het boeterapport al eerder geschreven is, ligt de datum van het boeterapport altijd eerder dan die van de voornemen boetebrief
- de herzienings- en terugvorderingsbeslissing schrijven;
- de boetebeslissing schrijven;
- het motiveringsformulier 'subjectieve verwijtbaarheid' invullen;
- de herzienings- en terugvorderings- en boetebeslissing (tegelijkertijd) naar de cliënt versturen.

Als de informatie onvoldoende is om de zaak af te kunnen handelen, dan (i) stuur je de zaak terug naar je collega om te laten completeren of (ii) je vraagt zelf aanvullende gegevens op.

In het hoofdstuk [Bewijsrecht](#) vind je een beschrijving van belangrijke begrippen, bewijslast, omkering van de bewijslast en het onderscheid tussen het 'aannemelijk maken' en 'aantonen' van een bewijsmaatstaf.

Samenloop zaken IO en TO: beoordelen bijvangst

Algemeen

Tijdens een themaonderzoek kan een andere overtreding (bijvangst) aan het licht komen, dan wat in het thema onderzocht wordt. Het algemene uitgangspunt is dat TO de leiding heeft en ook het onderzoek naar de ander overtreding (bijvangst) doet.

Bijvangst kan voor komen bij alle themaonderzoeken die Handhaving onderzoekt. De afspraken in deze instructie m.b.t. de afhandeling van bijvangst gelden daarom voor alle themaonderzoeken binnen handhaving.

Als in Phoenix een andere zaak bij IO bekend is, neemt de themaonderzoeker contact op met de handhavingsdeskundige of inspecteur om informatie over de zaak op te vragen. Hierna bepaalt de themaonderzoeker of hij de overtreding meeneemt als onderdeel van zijn onderzoek of dat de handhavingsdeskundige of inspecteur de zaak zelf af kan handelen.

Nadat het themaonderzoek volledig is afgerond beoordeelt de MTO de objectieve verwijtbaarheid en draagt, indien nodig, de onderzoeksgegevens over aan de HDD.

Specifieke kenmerken bij een samenloop IO en TO:

Geen overtreding informatieplicht Thema en geen overtreding informatieplicht Bijvangst

MTO stelt vast dat de cliënt objectief niet verwijtbaar is en:

- legt in het motiveringsformulier vast waarom de objectieve verwijtbaarheid ontbreekt;
- informeert de cliënt over de afloop van het onderzoek als er cliëntcontact is geweest;

- archiveert bovengenoemde stukken in EA;
- Indien sprake is van een bedrag besparing (Thema GFR, Thema Faillissementen) vult de MTO het bedrag in;
- MTO sluit de zaak onder één zaaknummer af;
- De zaak wordt niet overgedragen aan de Handhavingsdeskundige.

Overtreding informatieplicht Thema en overtreding informatieplicht Bijvangst

De Handhavingsdeskundige ontvangt een overdrachtsformulier van de MTO en:

- neemt een beslissing op basis van het boeterapport. Zie hoofdstuk Beslissen in het handboek;
- vult één vorderingsbedrag in wanneer de overtreding over dezelfde of een andere periode is;
- vult in het aantekening veld dat het vorderingsbedrag voortkomt uit één of meerdere overtredingen (dus alleen uit de oorspronkelijke melding of alleen uit de bijvangst of uit beide).

Overtreding informatieplicht Thema en geen overtreding informatieplicht Bijvangst

De Handhavingsdeskundige ontvangt een overdrachtsformulier van de MTO en:

- neemt een beslissing op basis van het boeterapport. Zie hoofdstuk Beslissen in het handboek.

Geen overtreding informatieplicht Thema en wel een overtreding informatieplicht Bijvangst

De Handhavingsdeskundige ontvangt een IFF van de MTO via het CMF en:

- In de toelichting op het IFF is vermeld dat het om een andere overtreding (bijvangst) gaat vanuit een thema;
- neemt contact op met de MTO;
- wijzigt het verzorgingsgebied/districtskantoor in Phoenix om de zaak op de juiste naam te zetten;
- wacht tot MTO de WN05 heeft afgerond;
- ontvangt na afronding door MTO de zaak in de WN06;
- neemt een beslissing op basis van het boeterapport. Zie hoofdstuk Beslissen in het handboek.

Herzien van een uitkering

Je corrigeert de uitkering met terugwerkende kracht (of laat deze corrigeren door Uitkeren) en stuurt de cliënt een herzieningsbeslissing. Het is UWV-beleid om de beslissing over herziening van de uitkering gelijktijdig met de beslissing over de terugvordering te versturen.

Intrekken, schorsen of beëindigen van een uitkering

Handhaving neemt geen beslissing over het recht op een uitkering, bijvoorbeeld intrekken, schorsen of beëindigen. Dit is de bevoegdheid van Uitkeren. Handhaving stuurt hiervoor een verzoek naar Uitkeren. Uitkeren stuurt de beslissing naar de cliënt. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld het uitsluiten van uitkeringsperioden.

Herzien van de uitkering bij beschermingsbewind

Er zijn omstandigheden waaronder een rechtbank iemand onder beschermingsbewind stelt en een bewindvoerder benoemt. Denk hierbij aan de lichamelijke of geestelijke toestand van de cliënt of het hebben van problematische schulden.

Wij herzien de uitkering niet over de periode van 6 maanden voorafgaand aan de datum waarop de cliënt onder beschermingsbewind is gesteld. Reden hiervoor is dat UWV aanneemt dat de aanleiding voor het beschermingsbewind al bestaat in de periode voorafgaand daaraan. De periode van 6 maanden wordt gezien als een representatieve termijn voor het proces van totstandkoming van de onderbewindstelling. Let op! Het is geen harde termijn. Als daar redenen voor zijn mag ook een langere termijn aangehouden worden. Vanaf de datum dat de cliënt onder bewind is gesteld, corrigeer je de uitkering.

Of iemand onder beschermingsbewind staat kun je raadplegen in het openbare [curatele- en bewindregister](#)

Bijzonderheden bij zelfstandigen

Gewerkte uren als zelfstandige (WW)

Onder gewerkte uren van een zelfstandige vallen allerlei activiteiten die niet tot de hoofdactiviteit van het bedrijf behoren. De volgende activiteiten worden als werk aangemerkt:

- het werven van opdrachten (acquisitie);
- het bijwerken van de eigen bedrijfsadministratie;
- het in een winkel of horecagelegenheid wachten op cliënten;
- het reizen tussen verschillende cliënten of werkplekken;
- het reizen tussen de woning en een wisselende werkplek. De reden hiervoor is dat deze reis en de reizen inherent zijn aan het werk.

Vrij te laten uren bij zelfstandige werkzaamheden (WW)

Is de cliënt voor de eerste uitkeringsdag al als zelfstandige werkzaam? Dan kan de cliënt in aanmerking komen voor vrij te laten uren. Dit zijn uren die iemand mag blijven werken tijdens de WW-uitkering zonder dat hiervoor de hoedanigheid van werknemer wordt verloren en fictief inkomen voor wordt berekend.

De cliënt moet met bewijzen komen waarmee UWV het recht en de hoogte van de vrij te laten uren kan berekenen. Als uit ons onderzoek blijkt dat cliënt recht heeft op vrij te laten uren, maar dat deze niet of onjuist berekend zijn, moet dit gecorrigeerd worden.

In alle gevallen berekent en registreert Uitkeren de vrij te laten uren en stuurt de beslissing.

Zie voor alle informatie over werkzaamheden als zelfstandige en niet-verzekeringplichtige werkzaamheden het UWV-brede Handboek Wetsuitleg WW/TW/IOW: [verlies en herkrijgen werknemerschap](#)

Bijzonderheden bij zwart werk

Beoordeel om wat voor werkzaamheden het gaat. Werkte cliënt voor een werkgever, als zelfstandige of gaat het om niet-verzekeringplichtige werkzaamheden? Vaak zal de cliënt zeggen dat het om een vriendendienst, vrijwilligerswerk of een hobby gaat.

Raadpleeg voor uitleg over als werk als zelfstandige of niet-verzekeringplichtige werkzaamheden het Handboek Wetsuitleg WW/TW/IOW: [verlies en herkrijgen werknemerschap](#) en voor uitleg over vrijwilligerswerk de paragraaf [toets onbetaald werk](#)

Aandachtspunten bij werkzaamheden niet in dienstbetrekking

Het moet gaan om werkzaamheden waar in het economische verkeer normaliter een vergoeding tegenover staat, oftewel 'op geld waardeerbare werkzaamheden'. Het is niet van belang of er daadwerkelijk geld is verdiend.

Indicaties kunnen zijn:

- een structureel karakter;
- repeterende werkzaamheden;
- gemaakte afspraken.

Het is niet mogelijk om grenzen aan te geven wanneer werkzaamheden op geld waardeerbaar zijn en wanneer niet. Iedere zaak moet op de feiten beoordeeld worden.

[1]

een cliënt huurt eenmalig een kraam op een rommelmarkt om zijn privéspulletjes te verkopen.
Dit zijn geen op geld waardeerbare werkzaamheden.

een cliënt huurt regelmatig een kraam op een rommelmarkt om spulletjes te verkopen die hij eerder ingekocht heeft.
Dit zijn op geld waardeerbare werkzaamheden.

een cliënt past af en toe op de kinderen van een vriendin.
Dit zijn geen op geld waardeerbare werkzaamheden.

een cliënt heeft met haar vriendin een afspraak dat zij wekelijks op woensdagmiddag en zaterdag huiswerkbegeleiding geeft aan haar kinderen.
Dit zijn op geld waardeerbare werkzaamheden.

Voorbeelden (geen) op geld waardeerbare werkzaamheden

Bijzonderheden bij Risicoscan verblijf buitenland

Raadpleeg voor de bijzonderheden en juridische kaders het hoofdstuk Afhandelen rapport in de [werkinstructie](#) Risicoscan verblijf buitenland in de map Werkinstructies.

Vaststellen inkomsten

Verifieerbare gegevens

Als uit het rapport blijkt dat de cliënt concrete, verifieerbare gegevens over zijn inkomsten heeft verstrekt, ga je uit van de opgave van de cliënt.

Inkomsten schatten

Als de cliënt geen concrete, verifieerbare gegevens over zijn inkomsten heeft verstrekt, mag je inkomsten schatten. Uit het rapport moet blijken dat er zorgvuldig onderzoek is gedaan naar de inkomsten. De gevolgen van het ontbreken van concrete, verifieerbare gegevens over het inkomen komen voor risico van de cliënt.

Bruteren?

Zwarte inkomsten uit niet-verzekeringsplichtige arbeid worden niet gebruteerd:
netto = bruto (SV-loon) inclusief vakantietoeslag

Zwart werk bij een werkgever

Verifieerbare gegevens

Als een cliënt zegt niet gewerkt te hebben maar alleen om (bijvoorbeeld) sociale redenen in het bedrijf aanwezig was, moet uit ons onderzoek blijken dat bewezen is dat hij gedurende zijn aanwezigheid (op geld waardeerbare) werkzaamheden heeft verricht.

Inkomsten schatten

Als een cliënt geen concrete, verifieerbare gegevens over zijn inkomsten verstrekt, mag UWV inkomsten schatten. Uit het rapport moet blijken onder welke sector de werkgever valt zodat mogelijk een CAO-loon vastgesteld kan worden. Als het niet mogelijk is een CAO-loon vast te stellen kan het minimumloon aangehouden worden.

Bruteren?

Als de werkzaamheden aangemerkt worden als werkzaamheden in dienstverband moet je de inkomsten bruteren. Je kunt hiervoor gebruik maken van het berekeningsprogramma van Deze kun je vinden op internet: <https://www.raet.nl/bruto-netto-salaris-berekenen>

Hennep

Hennep-gerelateerde activiteiten worden aangemerkt als werkzaamheden als zelfstandige.

Naast de bijzonderheden bij zelfstandig werk in de paragrafen hierboven, vind je meer over het specifieke onderwerp Hennep in de 'Bijlage Bijzonderheden Hennep' in het handboek.

Criminele activiteiten

Inkomsten uit criminele activiteiten worden gezien als inkomsten uit overige werkzaamheden. Hou er rekening mee dat de hoogte van de inkomsten geschat moet worden.

Eenmalige vaststelling WW(O)

Soms moet je zo ver terug voor het corrigeren van een recht, dat je in de weeksystematiek belandt. WWO ondersteunt de reparatie van weekvaststellingen niet meer.

Je moet dan in T2331 de correctie als eenmalige uitkering verwerken. Dit leidt altijd tot een afwijkcontrole in T3312. Deze afwijkcontrole kan alleen door Uitkeren worden uitgevoerd.

Om de eenmalige vaststelling en de afwijkcontrole af te handelen, is met Uitkeren een work-around afgesproken.

Je laat een collega handavingsdeskundige de juistheid van de mutatie en bedrag controleren. Je maakt van deze controle een kort verslag (memo HAV02-002) waarin zaaknummer, datum mutatie, datum controle, uitkomst controle en naam van de controlerende collega staat. Je slaat het verslag op in EAED.

Voeg onder 'Mijn favorieten' op de Digitale Werkplek, 'Domeininformatie WW' toe. In de keuzelijst die je krijgt als je op 'Domeininformatie WW' staat, druk je op 'Gemandateerden'. In de Excellijst die dan opent, vind je helemaal rechts de actuele mailboxen van de mentoren per vestiging.

Je stuurt na de controle en de vastlegging daarvan in EAED, een mail naar de mentorenmailbox van het behandelende districtskantoor.

In de onderwerp regel schrijf je : Verzoek afhandeling afwijkcontrole Handhaving. In de mail zelf, niet in de onderwerp regel, geef je aan wie het betreft (BSN). Onder jouw verantwoordelijkheid verwerkt een bevoegd medewerker van Uitkeren, de afwijkcontrole.

Meldingen met projectcode Ero

Inkomstenverhouding

In deze branche werken mensen vaak niet in loondienst. Meestal is sprake van werken via het voorwaardenpakket (opting-inregeling) of als zelfstandige.

Op de beveiligde map 'Bijzonder archief Thema E' op de G-schijf staat een pdf-formulier 'folder informatie Belastingdienst' over het voorwaardenpakket (opting-inregeling).

De informatie in deze folder is ook terug te vinden op de website van de Belastingdienst.

Een persoon die anderen voor zich laat werken in deze tak van werkzaamheden, mag je gelijk stellen aan een zelfstandige. De inkomsten kunnen aan deze cliënt worden toegerekend.

Onvrijwilligheid en onvrijwillige werkzaamheden

In deze meldingen kan sprake zijn van een bijzondere kwetsbaarheid van de doelgroep.

Indien uit het onderzoek blijkt dat sprake is van bijvoorbeeld dwang, misbruik en/of mensenhandel, kan in afwijking van het reguliere proces worden afgezien van terugvordering en/of sanctie. Hetzelfde geldt voor een cliënt die zelf geen inkomsten heeft ontvangen, omdat het direct moest worden afgestaan. Hierdoor wordt voorkomen dat een onredelijk en ongewenst resultaat ontstaat bij bijzondere omstandigheden in de zaak. Een sterke aanwijzing hiervoor kan zijn dat de cliënt al voordat wij met hem in gesprek zijn gegaan, aangifte heeft gedaan bij de politie van dwang of anderszins (dus los van het onderzoek van UWV).

Mogelijk is al aandacht besteed aan deze situatie in het onderzoek van de inspecteur of bij de beoordeling objectieve verwijtbaarheid door de handhavingsdeskundige. Zie hiervoor het onderzoeksrapport, de motivering van de objectieve verwijtbaarheid, het boeterapport en eventueel een reactie op dit punt van een juridisch adviseur in het dossier.

- De zaak is nog niet voorgelegd aan een juridisch adviseur. Je hebt nu bijvoorbeeld een reactie van de cliënt ontvangen en je vermoedt dat sprake kan zijn van een of meerdere van de hierboven beschreven situaties. Je kunt alsnog advies vragen in deze zaak om te beoordelen of afgezien moet worden van terugvordering en sanctie.
- De zaak is al wel voorgelegd aan een juridisch adviseur. Uit het advies zal blijken of afgezien kan worden van terugvordering en sanctie.
 - De uitkering dient bij afzien van terugvordering en sanctie wel te worden herzien. Alleen zorg je dat de terugvordering voor die gevallen wordt afgeboekt. Daardoor wordt voorkomen dat nieuwe signalen blijven ontstaan en staat de feitelijke situatie correct geregistreerd in de primaire systemen. In Phoenix registreer je deze zaken met 'geen boete' en zonder terugvordering.

Terugvorderingsbedrag

Door de uitkering met terugwerkende kracht te herzien, kan een terugvordering ontstaan. Ten onrechte betaalde uitkering wordt in de wet 'onverschuldigd betaald' genoemd.

Het terugvorderingsbedrag is de basis voor de berekening van het benadelingsbedrag. Het benadelingsbedrag is medebepalend voor de hoogte van de sanctie. Het kan gelijk zijn aan het terugvorderingsbedrag, maar dat hoeft niet.

Terugvorderingsbedrag

UWV is verplicht onverschuldigd betaalde uitkeringen terug te vorderen.

Alles wat teveel betaald is aan uitkering door een overtreding van de informatieplicht moet worden teruggevorderd. De Regeling 'Terugvordering geringe bedragen' geldt hier niet.

Salderen van een terugvordering

Salderen betekent dat alle financiële gevolgen van de overtreding, zowel de positieve als de negatieve, bij de berekening van het terugvorderingsbedrag worden betrokken.

Met andere woorden: je brengt een nabetaling in mindering op de terugvordering. Het resultaat hiervan is het terugvorderingsbedrag.

Voorbeeld:

[2]

De cliënt heeft door het overtreden van de informatieplicht in € 266 teveel uitkering ontvangen in een bepaalde periode. Hij heeft echter in dezelfde periode ook recht op een nabetaling van € 114. De nabetaling is het gevolg van de overtreding en moet dus gesaldeerd worden. Het terugvorderingsbedrag na saldering is (€ 266 – € 114 =) € 152.

Salderen bij de Toeslagenwet (TW)

Bij samenloop met de TW ontstaat in de benadelingsperiode vaak zowel een terugvordering als een nabetaling. Ook in deze situatie salderen wij.

Salderen bij vakantietoeslag

Vakantietoeslag dat als gevolg van de overtreding te veel of te weinig is uitbetaald, betrek je bij de vaststelling van het terugvorderingsbedrag.

Uitzonderingen op salderen van een terugvordering

In een aantal gevallen wordt afgezien van salderen. Dit speelt bij gezondheidsfraude, als sprake is van een uitsluitingsgrond in de WW en als cliënt in een WSNP-traject (Wet schuldsanering natuurlijke personen) zit.

Gezondheidsfraude

Er wordt een uitzondering gemaakt als er sprake is van gezondheidsfraude bij samenloop van een AG-wet met een TW. Het gaat daarbij om de WIA, WAO, WAZ en Wajong in combinatie met TW.

Bij deze wetten wordt een verlaging van de uitkering gecompenseerd door een verhoogde toeslag.

Het kan voorkomen dat UWV heeft vastgesteld dat betrokkene de inlichtingenplicht heeft overtreden door UWV een onjuist beeld te geven van zijn gezondheidstoestand. Als gevolg hiervan is ten onrechte of tot een te hoog bedrag een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegekend. De gevolgen van deze overtreding worden niet gecompenseerd door na te betalen bedragen op grond van de TW.

Voor de uitzonderingssituatie bestaat (nog steeds geldend) beleid. Dit beleid houdt in dat ingeval van herziening van de arbeidsongeschiktheidsuitkering met terugwerkende kracht wegens gezondheidsfraude, niet met terugwerkende kracht (maximaal 1 jaar) toeslag wordt toegekend.

Hetzelfde geldt voor het met terugwerkende kracht (van maximaal 1 jaar) ophogen van de toeslag, indien voor het bekend worden van de gezondheidsfraude al toeslag werd ontvangen. Als er na de correctie een hernieuwde aanvraag van de cliënt komt wordt de toeslag alleen per datum aanvraag toegekend / opgehoogd.

Salderen na een uitsluitingsgrond en herleving van de WW-uitkering

Wij leggen hier onder uit waarom wij in dit geval niet kunnen salderen.

De WW kent [uitsluitingsgronden \(artikel 19 WW\)](#). Bij Handhaving heb je bijvoorbeeld te maken met uitsluitingsgronden wegens vakantie, detentie of verblijf buitenland anders dan vakantie. Door het toepassen van een uitsluitingsgrond kan de max. datum van de uitkering opschuiven.

In de praktijk doen wij het echter anders. Bij het opschuiven van de max-datum in het verleden onderzoekt Uitkeren WW niet wat de feitelijke situatie van de cliënt was in de periode waarover nabetaald moet worden. Dat betekent dat wij in deze situatie niet salderen.

Wet schuldsanering natuurlijke personen (WSNP)

Als een cliënt in een WSNP-traject zit en het resultaat van de herziening van de uitkering bestaat zowel uit een vordering als uit een nabetaling, dan mag de nabetaling niet verrekend worden met de vordering. Wij zijn verplicht het bedrag aan de cliënt te betalen.

Let op! De nabetaling mag dus niet gebruikt worden om het terugvorderingsbedrag te verlagen.

Benadelingsbedrag voor de vaststelling van de boete

Het terugvorderingsbedrag is de basis voor de berekening van het benadelingsbedrag. Het benadelingsbedrag is medebepalend voor de hoogte van de boete. Het benadelingsbedrag kan gelijk zijn aan het terugvorderingsbedrag, maar dat hoeft niet.

Hoe bepaal je de hoogte van het benadelingsbedrag

De hoogte van het benadelingsbedrag bereken je aan de hand van het terugvorderingsbedrag. Vervolgens bepaal je het causaal verband en saldeer je de terugvordering(en) en nabetaling(en).

Als de cliënt voor verschillende wetten de informatieplicht heeft overtreden en hieruit zijn voor de verschillende wetten benadelingsbedragen ontstaan, tel je deze bedragen bij elkaar op.

De som van deze bedragen is het benadelingsbedrag.

Causaal verband

Causaal verband betekent dat er een oorzakelijk verband is tussen het niet nakomen van de informatieplicht en het onverschuldigd betalen van de uitkering:

- oorzaak: de cliënt heeft UWV niet, niet op tijd of onjuist geïnformeerd;
- gevolg: er is ten onrechte uitkering betaald.

Beoordeel zowel voor de begin- als de einddatum van de terugvordering of er causaal verband is.

Als UWV een (tijdige) melding van een wijziging niet of te laat verwerkt in de systemen, is er geen causaal verband tussen de onterechte betaling en het nakomen van de informatieplicht. Het ten onrechte betaalde bedrag wordt wel teruggevorderd, maar het wordt niet tot de benadelingsbedrag gerekend.

Een wijziging is tijdig doorgegeven als dit binnen 7 kalenderdagen is gedaan.

Let op: binnen 7 dagen betekent dat de 7e dag ook meetelt.

Ingangsdatum wijziging 12 januari	dag 1 13 jan	dag 2 14 jan	dag 3 15 jan	dag 4 16 jan	dag 5 17 jan	dag 6 18 jan	dag 7 uiterste meldingsdatum 19 januari
--------------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------	--

Causaal verband bij AW-zaken

AW-uitkeringen worden gedeeltelijk achteraf en gedeeltelijk vooruit betaald. Dat maakt het lastig de periode vast te stellen waarover causaal verband bestaat.

Binnen UWV kennen we verschillende datums waarop we betalingen (in theorie) nog tegen kunnen houden. Om rechtsongelijkheid te voorkomen houdt Handhaving voor het causale verband in AW-zaken aan dat betalingen tot en met de 18e van de maand tegengehouden kunnen worden.

Beoordelen van de begindatum van causaal verband bij AW-zaken

Je beoordeelt of de terugvordering is ontstaan wegens het niet, te laat of onjuist melden van een wijziging. Als geen sprake is van een overtreding van de inlichtingenplicht, dan kom je niet toe aan de beoordeling van causaal verband.

Als de terugvordering is ontstaan door overtreding van de informatieplicht, is voor de vaststelling van het causaal verband van belang of de betaling nog tegengehouden had kunnen worden. Als UWV de betaling had kunnen voorkomen, is er geen causaal verband.

Let op: onder 'betaling' valt ook de betaling van het vakantiegeld.

Voorbeeld 1:

[3]

Een cliënt geeft op 1 september een wijziging door die op 20 augustus ingaat. Hij ontvangt hierdoor een te hoge uitkering.

De laatste datum waarop de betaling kon worden tegengehouden is 18 augustus.

De cliënt heeft de wijziging te laat (niet binnen 7 kalenderdagen) doorgegeven en hij ontvangt over de maand augustus de volledige uitkering.

Conclusie: Ook al had de cliënt de wijziging op tijd doorgegeven, dan had de uitbetaling van de uitkering niet tegengehouden kunnen worden. Daarom is er geen causaal verband.

De ten onrechte betaalde uitkering over de periode van 20 augustus tot en met 31 augustus vorderen we terug maar rekenen we niet tot het benadelingsbedrag.

Voorbeeld 2:

[4]

Een cliënt geeft op 1 oktober een wijziging door die op 20 augustus ingaat. Hij ontvangt hierdoor een te hoge uitkering. De laatste datum waarop de betaling van augustus kon worden tegengehouden is 18 augustus. De cliënt heeft de wijziging te laat (niet binnen 7 kalenderdagen) doorgegeven en hij ontvangt over de maand augustus en september de volledige uitkering.

Conclusie: Had de cliënt de wijziging op tijd doorgegeven dan had de uitbetaling van augustus niet tegengehouden kunnen worden. Er is geen causaal verband in de maand augustus. De onterecht betaalde uitkering over de periode van 1 september tot en met 1 oktober rekenen wij tot het benadelingsbedrag.

De onterecht betaalde uitkering over de periode van 20 augustus tot en met 1 oktober vorderen wij terug.

Voorbeeld 3:

[5]

Cliënt geeft op de 19e van de maand een wijziging door. De wijziging gaat in op de 11e van de maand. Cliënt had binnen 7 kalenderdagen de wijziging moeten doorgeven, dus uiterlijk op de 18e van de maand. Op de 18e had de betaling van de uitkering nog tegen gehouden kunnen worden.

Conclusie: Had cliënt de wijziging op tijd doorgegeven dan had de betaling van de uitkering tegengehouden kunnen worden. In dit geval is onverschuldigd betaald omdat de cliënt de wijziging te laat heeft doorgegeven. Daarom is hier sprake van causaal verband.

Causaal verband bij WW-zaken

UWV betaalt de WW-uitkering na afloop van iedere kalendermaand als de Inkomstenopgave (IKO) over de maand daarvoor is ontvangen. UWV betaalt de uitkering binnen 10 kalenderdagen na ontvangst. Stuurt de cliënt geen IKO? Dan ontvangt de cliënt geen uitkering.

Voor het causale verband in WW-zaken houden we aan dat betalingen (in theorie) tegengehouden kunnen worden op uiterlijk de 10de kalenderdag nadat de inkomstenopgave is ontvangen.

Voorbeeld: UWV ontvangt op 3 november de IKO over de maand oktober. De laatste dag dat de betaling nog tegenhouden kan worden is 13 november.

Naast de IKO moet de cliënt apart wijzigingen in zijn situatie doorgeven. Hiervoor gebruikt hij het Wijzigingsformulier WW (WF). Op het WF geeft de cliënt wijzigingen door over:

- leefvorm/gezinssituatie;
- vakantie;
- werk;
- inkomsten niet uit werk.

Beoordeling van de begindatum causaal verband WW-zaken

Je beoordeelt of de terugvordering is ontstaan door het niet, te laat of onjuiste doorgeven van de wijziging. Is dat het geval dan is sprake van causaal verband.

Voorbeeld:

[6]

Cliënt stuurt op 12 november de IKO over de maand oktober. Op vrijdag 20 november ontvangt UWV het WF voor de maand oktober en de verwerking van het WF vindt plaats op maandagochtend 23 november. De uitkering over oktober is dan al betaald. De betaling van de uitkering had uiterlijk voor 22 november tegengehouden kunnen worden (= 10e kalenderdag vanaf 12 november).

UWV had de uitbetaling van de uitkering kunnen hebben tegengehouden want de wijziging is vóór 22 november doorgegeven. Daarom is geen sprake van een causaal verband.

Beoordelen einddatum causaal verband (alle wetten)

Als een cliënt een wijziging niet heeft doorgegeven en UWV ontdekt dit dan is (bij een doorlopende overtreding) de einddatum van het causale verband gelijk aan de datum waarop de uitkering door de handhavingsdeskundige in het uitkeringssysteem gemuteerd is, of waarop een mutatieverzoek naar Uitkeren is gestuurd. Als UWV na vaststelling van de wijziging deze te laat heeft gemuteerd, dan is de einddatum van het causaal verband gelijk aan de datum waarop de wijziging is vastgesteld.

LET OP! Onderstaande voorbeelden zijn bedoeld om de methodiek duidelijk te maken. Het zijn geen voorbeelden van bestaande situaties. De data bij voorbeeld 1 en 2 zijn willekeurig gekozen.

Voorbeeld 1: doorlopende overtreding

[7]

Cliënt heeft niet doorgegeven dat zijn situatie met ingang van 20 mei is gewijzigd.

De cliënt ontvangt hierdoor vanaf 20 mei een te hoge uitkering.

Handhaving muteert op 2 december de uitkering.

Conclusie: einddatum van het causale verband is datum van de verwerking de wijziging/mutatie, dus 2 december.

Voorbeeld 2: zelfmelder

[8]

Cliënt meldt op 1 augustus een wijziging in zijn situatie met ingang van 12 mei. De cliënt ontvangt hierdoor vanaf 12 mei een te hoge uitkering. UWV muteert de uitkering op 15 augustus.

Het causale verband eindigt op de datum dat de cliënt zijn wijziging heeft gemeld, in dit geval op 1 augustus.

Voorbeeld 3: beoordeling begin- en einddatum causaal verband bij AW uitkering

[9]

Een cliënt geeft op 1 september door dat zijn situatie met ingang van 19 mei gewijzigd is. Hij ontvangt hierdoor vanaf 19 mei (doorlopend) een te hoge uitkering.

De laatste datum waarop de betaling over mei kon worden tegengehouden is 18 mei.

Dus ook als de cliënt in mei de wijziging op tijd had doorgegeven, dan was de uitkering al betaald. De betaling had dus niet meer tegengehouden kunnen worden. Er is dus geen verband tussen de onverschuldigde betaling en de te late melding. Daarom is er over de maand mei geen causaal verband.

Cliënt heeft zijn wijziging doorgegeven op 1 september. UWV muteert de uitkering op 19 september. De uitkering is dan al betaald tot en met 30 september.

Conclusie: de cliënt heeft over de periode van 19 mei tot en met 30 september te veel uitkering ontvangen. Dit vorderen wij terug. De periode causaal verband loopt van 1 juni tot en met 31 augustus want UWV heeft de wijziging te laat verwerkt waardoor de betaling over september te hoog was. Het bedrag dat in de periode van 1 juni tot en met 31 augustus ten onrechte is betaald is het benadelingsbedrag en de basis voor de boete.

Voorbeeld 4: beoordeling begin- en einddatum causaal verband bij WW uitkering

[10]

Een cliënt geeft op 1 september door dat zijn situatie met ingang van 19 mei gewijzigd is. Hij ontvangt hierdoor vanaf 19 mei (doorlopend) een te hoge uitkering.

Cliënt had zijn wijziging uiterlijk 26 mei door moeten geven. Als hij zijn wijziging op tijd had doorgegeven, had UWV in juni de juiste uitkering over mei betaald. Doordat de cliënt de wijziging te laat heeft doorgegeven, is er vanaf 19 mei causaal verband.

Cliënt heeft zijn wijziging doorgegeven op 1 september. UWV muteert de uitkering echter pas op 19 oktober. De uitkering is dan al betaald tot en met 30 september. Had UWV de uitkering direct gemuteerd na ontvangst van het WF, dan had de cliënt over augustus en september de juiste uitkering ontvangen.

Conclusie: de cliënt heeft over de periode van 19 mei tot en met 30 september te veel uitkering ontvangen. Dit vorderen wij terug. De periode causaal verband loopt van 19 mei tot en met 31 juli want UWV heeft de wijziging te laat verwerkt waardoor de betalingen over augustus en september te hoog waren. Het bedrag dat in deze periode ten onrechte is betaald is het benadelingsbedrag en de basis voor de boete.

Voorbeeld 5: beoordeling begin- en einddatum causaal verband AW

[11]

Een cliënt geeft op 1 juni door dat zijn situatie met ingang van 19 mei gewijzigd is. Hij ontvangt hierdoor vanaf 19 mei (doorlopend) een te hoge uitkering

De laatste datum waarop de betaling over mei kon worden tegengehouden is 18 mei.

Als de cliënt in mei de wijziging op tijd had doorgegeven had de uitbetaling van de uitkering niet meer tegengehouden kunnen worden. Daarom is er over de maand mei geen causaal verband.

Cliënt heeft zijn wijziging doorgegeven op 1 juni. UWV verzuimt de wijziging direct te verwerken en muteert de uitkering pas op 19 september. De uitkering is dan al betaald tot en met 30 september.

Het causale verband (einde benadelingsperiode) eindigt op de datum dat de cliënt zijn wijziging heeft gemeld, in dit geval op 1 juni.

Conclusie: Er is geen causaal verband en dus geen benadelingsbedrag.

De ten onrechte betaalde uitkering over de periode van 19 mei tot en met 30 september wordt teruggevorderd.

Salderen bij berekening benadelingsbedrag

Salderen betekent dat alle financiële gevolgen van de overtreding, zowel de positieve als de negatieve, bij de berekening van het benadelingsbedrag worden betrokken.

Salderen mag alleen als er een causaal verband bestaat tussen enerzijds de overtreding en anderzijds het financiële gevolg van de overtreding.

Let op: Bij samenloop met de Toeslagenwet (TW) ontstaat in de benadelingsperiode vaak zowel een terugvordering als een nabetaling. Ook deze situatie salderen we.

Bijzonderheden bij berekenen van het benadelingsbedrag

Een tweetal uitzonderingen worden in de volgende paragrafen besproken.

Vakantietoeslag

De correctie op te veel of te weinig gereserveerde vakantietoeslag (wat op het moment van vaststelling van het benadelingsbedrag nog niet is uitbetaald), betrek je niet bij de vaststelling van het benadelingsbedrag.

WSNP

Let op! Voor de berekening van het benadelingsbedrag breng je de nabetaling (fictief) in mindering op de terugvordering.

Bestuursrecht of strafrecht?

Nadat het benadelingsbedrag vastgesteld is, beoordeel je of de zaak bestuursrechtelijk of strafrechtelijk afgedaan moet worden. Leidend hierbij is de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude.

Als een bestuursrechtelijke boete is opgelegd, dan is strafvervolgning niet meer mogelijk.

Andersom geldt dat ook: met het doen van aangifte bij het OM is het opleggen van een bestuurlijke boete niet meer mogelijk. Als het OM besluit om geen strafvervolgning in te stellen (sepot) ontvang je de zaak terug van TO en leg je alsnog een bestuursrechtelijke boete op.

Het totale benadelingsbedrag is < € 50.000

In beginsel handel je de zaak bestuursrechtelijk af als het benadelingsbedrag kleiner is dan

€ 50.000. Toets echter ook of er sprake is van een uitzondering op basis van de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude.

Uitzonderingen in de Aanwijzing Sociale Zekerheidsfraude

Bij een benadelingsbedrag kleiner dan € 50.000, draag je de zaak over aan TO voor aangifte bij het OM als er sprake is van:

- Recidive
Er is recidive als (i) een cliënt zich binnen vijf jaar tweemaal schuldig heeft gemaakt aan sociale zekerheidsfraude én (ii) de benadelingsbedragen zijn bij elkaar opgeteld minimaal € 20.000. Het startpunt van de termijn van vijf jaar is de datum van de eerdere boetebeslissing.
- Samenloop met andere strafbare feiten
Als er zowel sprake is van sociale zekerheidsfraude als van andere strafbare feiten, geeft de Aanwijzing ruimte om eerder aangifte bij het OM te doen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hennepzaken.
- Voorbeeldfunctie
Als de cliënt een maatschappelijk aansprekende persoon is of een voorbeeldfunctie heeft, dan mag je aangifte doen, ongeacht de hoogte van de benadeling. Maatschappelijke aansprekende personen zijn bijvoorbeeld politieke vertegenwoordigers of personen met een hoge functie in de financiële wereld.
- Geen mogelijkheid tot bestuurlijk afhandelen
Als je geen bestuurlijke boete of maatregel op kunt leggen, dan kun je aangifte doen bij het OM. Bijvoorbeeld als van tevoren duidelijk is dat een boete niet kan worden geïnd;
- Fraude met medewerking van een UWV-medewerker
Als een medewerker van UWV medewerking verleent aan de fraude van de cliënt, en er wordt tegen die medewerker opgetreden, dan is dat altijd reden om aangifte tegen de cliënt te doen. Zo wordt de integriteit van de overheid beschermd.
- Valse geschriften
Als de cliënt documenten naar UWV heeft gestuurd die door de cliënt valselijk zijn opgemaakt, willen wij deze zaak voorleggen aan het OM. Denk hierbij bijvoorbeeld aan nagemaakte of bewerkte bankafschriften, brieven van advocaten en brieven of documenten van organisaties of instellingen.

Het totale benadelingsbedrag is \geq € 50.000

Is het benadelingsbedrag gelijk aan of groter dan € 50.000? Dan draag je de zaak over aan TO voor aangifte bij het OM.

Voordat je de zaak overdraagt aan TO controleer je of de cliënt al een gesprek heeft gehad met een inspecteur waarin hij kon reageren op onze bevindingen uit het onderzoek. Als hij al met een inspecteur heeft gesproken, kan de zaak naar TO gestuurd worden voor aangifte bij het OM.

Als de cliënt nog niet heeft kunnen reageren dan is het voor het OM een vereiste dat in het kader van het bestuursrecht eerst met de cliënt gesproken wordt. Dit is bijvoorbeeld altijd het geval als de handhavingsdeskundige de zaak administratief heeft afgehandeld. Stuur de zaak dan naar een inspecteur met het verzoek de cliënt op te roepen voor een gesprek.

Wacht met het uitsturen van de herzienings- en terugvorderingsbeslissing totdat je de zaak terug hebt gekregen van de inspecteur.

Als de cliënt zich beroept op zijn zwijgrecht of zonder bericht van verhindering niet verschenen is op de afspraak met de inspecteur, draag je de zaak over aan TO voor aangifte bij het OM.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen